

Opening 'Horst aan de Maas 800 jaar' in de Mèrthel te Horst op 4 januari 2019

Beste mensen van Horst aan de Maas,

Mag ik u allereerst een gelukkig en een zalig nieuwjaar toewensen? En samen wordt dat een gelukzalig nieuwjaar.

Zoals ik dat twee dagen geleden in onze hoofdstad Maastricht ook wenste aan álle Limburgers uit geboorte of begeerte. Plus zij die nog niet weten liever Limburger te willen zijn...

Tijdens die nieuwjaarstoespraak had ik het (onder meer)

- over onze traditie om verjaardagen te vinden èn ze te vieren;
- over onze vernieuwingsdrang; én
- over ons Limburg dat eigenlijk best wel lekker loopt.

Drie topics die ik ook graag hier en vandaag de revue laat passeren.

Om te beginnen dus met onze traditie om verjaardagen te vinden en te vieren. Zoals we immers ook hier zijn om een verjaardagsfeest te openen: 800 jaar Horst aan de Maas...

Maar in het 'Gouvernement aan de Maas' herinnerde ik het publiek er aan dat we - in de jaren dat ik uw gouverneur ben – al drie keer een Limburgse verjaardag hebben mogen vieren.

Toen Limburg 150 jaar werd in 2017,
175 jaar in 2014;
en 200 jaar in 2015...

Die 200^e verjaardag vierden we omdat wij in 1815 het levenslicht zagen onder de naam Limburg. En een fonkelnieuwe provincie werden in het net zo nieuwe Koninkrijk der Nederlanden... Een Koninkrijk waar wij 15 jaar later uitstapten als Belg... (Ook hier in Horst.)

Die 175^e verjaardag vierden we omdat de grote machthebbers Limburg in 1839 in 2en delen en ons deel terugsturen naar Nederland.

Terwijl we als Hertogdom Limburg ook lid moeten worden van de Duitse Bond. En wij dus half Nederlands en half Duits worden, totdat die Duitse Bond uiteen klapt...

...en wij dus twee jaar geleden onze 150^e verjaardag vierden omdat we in 1867 uniek van Nederland werden. Niet helemaal van harte, maar we hadden geen andere keus...

En dit jaar, dames en heren, kunnen we zowaar ook de 100^e verjaardag van Limburg vieren!

Omdat wij in 1919 voor het eerst zelf en echt bewust kiezen voor een bestaan als Nederlandse provincie.

Want als België Nederlands Limburg claimt als compensatie voor het leed dat zij hebben geleden door die verschrikkelijke Eerste Wereldoorlog, dan zeggen wij in Limburg, en zeker ook in Horst: nee!

Precies 100 jaar geleden, dus dat is toch weer een 100e verjaardag voor ons Limburg.

Dames en heren, diezelfde Limburgse 'vinden en vieren'-traditie herken ik natuurlijk ook hier in Horst aan de Maas.

Want dit jaar haar 800^e verjaardag vieren is toch ook best knap gevonden voor een gemeente die in feite pas deze eeuw ontstond. Per 1 januari 2001 voor de eerste keer; en 2010 voor de tweede keer. Over 1 jaar kunt u dus in ieder geval een eerste tiende verjaardag op de agenda zetten... en over 2 jaar uw 20^e verjaardag.

Maar nu dus de 800^e verjaardag, vanwege dat gevonden bewijs dat Horst al in 1219 bestond. En daar mogen dan nu al die andere 15 dorpen ook van meegenieten. Dus:

Meerlo,
Broekhuizenvorst,
Tienray,
Swolgen,
Broekhuizen,
Melderslo,
Lottum,
Meterik,
Hegelsom,
Grubbenvorst,
America,
Kronenberg,

Sevenum,
Griendtsveen,
Evertsoord én
natuurlijk Horst, sámen Horst aan de Maas:
allemaal bijzonder van harte gefeliciteerd met jullie 800e verjaardag!

Dames en heren, het tweede thema dat ik eergister ook in Maastricht besprak – namelijk dat Limburg eigenlijk best wel lekker loopt – was in feite mijn nieuwjaarsboodschap.

Want het loopt eigenlijk best wel lekker in Limburg. En dat komt omdat we tegenwoordig Bronsgroen én Bright zijn.

Ofwel naast gewoon mooi en uniek óók bijzonder slim en innovatief zijn; zoals we dat hier in Horst en Noord-Limburg zeker zijn op het gebied van agrofood. U bewijst dat hier ook in het tweede tuinbouwgebied van Nederland.

Ofwel Limburg loopt eigenlijk best wel lekker. En dat komt omdat óók Horst aan de Maas eigenlijk wel heel lekker loopt.

En met het gedurfd toekomstverhaal dat u voor de jarige gemeente voor ogen heeft én in maart een nieuwe jonge burgemeester, verwacht ik zo dat het hier ook zeker lekker blijft lopen.

Zeker als ik zie wat u hier allemaal bij elkaar tovert.

- Zoals u – uitgerekend voor dit verjaardagsjaar – de European Green Leaf Award 2019 wint;
- én hier dat allergrootste Limburgse feest – het OLS – mag organiseren;
- én via de postcodeloterij ook nog even een miljoen euro extra de gemeente binnenharkt...

Maar wat ik ook bijzonder 'chique' vindt dat u uitgerekend dit jaar – waarin we in Limburg ook beginnen met het vieren van 75 jaar bevrijding – dat u uitgerekend dit jaar de Grubbenvorster pastoor Henri Vullingsh naar 'huis' haalt.

Hij die in de oorlog zoveel piloten en onderduikers hielp, maar dat verzetswerk moest bekopen met de dood. Mooi dat u het aan hem gewijde gebrandschilderd kunstwerk voor dit jaar naar Grubbenvorst haalt.

Dames en heren, mede omdat het hier in Horst aan de Maas – en in Limburg – dus eigenlijk best wel lekker loopt, hanteer ik tegenwoordig graag het motto dat 'Limburg Nederland groter maakt'.

Al hebben we in ons uniek zijn natuurlijk altijd al iets toegevoegd aan het land waarvoor we 100 jaar geleden voor het eerst ook écht kozen. Ook met onze mensen ...

Zoals Charles de Ruys Beerenbrouck, die 100 jaar geleden nét de eerste – uit Limburg afkomstige en katholieke – minister-president van Nederland was; én die zich in zijn eerste regeringsverklaring nadrukkelijk had uitgesproken vóór het vrouwenkiesrecht.

Vandaar dat Nederland dit jaar ook 100 jaar Algemeen Kiesrecht mag vieren. Daarom vroeg ik me eergisteren in Maastricht dan ook af: wie weet hoe lang Nederland daar nog op had moeten wachten als er toen geen Limburger aan het roer gestaan?

Maar in diezelfde – nog 19^e eeuw – mocht Den Haag en de rest van Nederland ook kennismaken met uw Leopold Haffmans, geboren in Horst en meer dan dertig jaar lang een bijzonder opvallend Tweede Kamerlid...

... Een Tweede Kamerlid dat zo prikkelend, uitdagend en gevat wist te betogen dat hij behoorlijk wat publiek trok.

Zijn bijnaam was niet voor niets 'Limburgs grote mond'. 'Limburgs grote mond', dames en heren, afkomstig uit uw Horst aan de Maas. U mag er trots op zijn!

Net zoals u nu uw in Hegelsom geboren Raymond Knops in Den Haag heeft zitten. Nu als staatssecretaris met onder meer in zijn portefeuille de voor Limburg zo belangrijke grensoverschrijdende samenwerking... U mag er trots op zijn!

En naast politiek blazen we natuurlijk ook muzikaal een deuntje mee.

Maakte 100 jaar geleden het mannenkoor de Mestreechter Staar nog in Den Haag zeldzame furore met het zingen van Limburgse liederen; vandaag de dag hebben we natuurlijk de mannen uit America die met maar liefste zes – en wederom gestegen – dialectnummers in de nationale Top 2000 gewaardeerde smaakmakers zijn.... U mag er trots op zijn!

En dan nog die vernieuwingsdrang, die innovatiekracht, waarover ik twee dagen geleden ook sprak, dat is natuurlijk een mooi bruggetje naar die twee mannen – Hub en Hay – zojuist zo mooi bezongen in die videoclip.

Want als ik u vertel dames en heren, dat Limburg eigenlijk best wel lekker draait, dan komt dat dus ook omdat wij de *brains* hebben.

Daarom investeren wij hier ook meer dan gemiddeld in innovatie. Binnen Nederland spendeert enkel Noord-Brabant hier per inwoner meer aan....

Maar dat kan natuurlijk alleen maar als je dus ook mensen met *brains* binnen je grenzen hebt. Plus een grensoverschrijdende nieuwsgierigheid bezit...

...En uw 'Hub en Hay' zijn daar twee vleesgeworden voorbeelden van.

Hub – Hub van Doorne – zoon van de dorpsmid uit America, die – u weet het vast, met slechts vier klassen lagere school de een na de andere uitvinding doet.

Zoals het pientere pookje van de Daf, die in Born werd gebouwd. (En waaraan Limburg nu nog steeds zijn succesvolle auto-industrie heeft te danken.)

Maar ook door zijn bijzondere *brains* én zijn doorzettingsvermogen wordt hij uiteindelijk de *founder* van een internationaal bekend bedrijf dat tekent voor tal van innovaties. Hub als Limburger die Nederland groter maakte... U mag er trots op zijn!

En Hay – Hay Peeters uit Lottem – die net als Hub niet de luxe van een opleiding mocht ervaren. Maar o zo graag als klokkenmaker zijn eigen uurwerken wilde bouwen. Een droom – een passie – die hij pas na zijn pensioen kon gaan leven. Maar niet voordat hij in zijn eigen Lottum al een behoorlijke naam had opgebouwd als 'd'n oetvinder'.

Eenmaal gepensioneerd bouwde hij de ene klok na de andere, gaf ze gul weg, maar hield zelf de grootste van alle.

Anderhalve meter hoog en zeer duurzaam gebouwd van uitsluitend afgedankt materialen, waarmee Hay dus ook een voorloper was van de *cradle-to-cradle* trend...

Die klok – die zijn vrouw stilzette op de dag dat Hay stierf – die klok gaat vandaag weer lopen....

Hub en Hay: twee mannen waar Horst aan de Maas terecht trots op is.

Van het echte 'denken én doen' zijn. Ofwel het 'prakkezere, plaren', zoals u hier in deze 800 jarige gemeente zegt...

U heeft veel om trots op te zijn. Als gouverneur is het mijn taak de kracht van Limburg uit te dragen. Vóór Limburg te getuigen, oftewel te pró-testeren... En dat betekent dat ik mag pronken met andermans veren; ook uw Horster veren, uw kwaliteiten.

Dames en heren, ik liet ze de revue passeren:

- onze en dus ook uw traditie om verjaardagen te vinden en ze te vieren;
- mijn nieuwjaarsboodschap 'Limburg – en dus ook Horst aan de Maas – draait eigenlijk best wel lekker;
- en onze vernieuwingsdrift die u dit jaar ook een gezicht – en een geluid – geeft met Hub en Hay.

Maar wat ik u nog niet heb meegegeven; is wat twee dagen geleden mijn vaak herhaalde nieuwjaarswens was; en wel dat we onze stinkende best blijven doen om iedereen – álle Limburgse gemeenten, gehuchten en mensen – mee te nemen.

Want ik kan aantonen dat we zoveel succesvoller zijn als we iedereen in Limburg meenemen.

En dan zie ik vandaag, met de start van uw verjaardagsfeest, toch zowaar mijn wens van eergisteren nu al werkelijkheid worden.

Een dorp dat 800 jaar oud wordt maar daarbij al die andere 15 dorpen – en haar inwoners – meeneemt. Omdat u nu samen Horst aan de Maas bent. En samen als 16 partners, 8 eeuwen menskracht wil vieren...

... Met als doel elkaar nog beter te leren kennen; elkaar nog beter mee te kunnen nemen.

Dames en heren, voor u staat dus een gelukzalige gouverneur. Gelukzalig dat mijn wensen in Limburg zo snel gehoor krijgen én natuurlijk gelukzalig dat er weer een verjaardag te vieren is. Ik help u het feest bijzonder graag openen. Het is mij zelfs een grote eer!

Nogmaals allen van harte. En wie weet tot uw volgende verjaardag in 2020 of 2021... (Al kom ik daarvoor natuurlijk ook zeker nog even langs om met u een nieuwe burgemeester en het OLS te vieren.)